

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MJAP-R0-100 (wersja A, wersja B) MJAP-R0-200, MJAP-R0-660, MJAP-R0-K00
<i>Termin egzaminu:</i>	13 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *corporation* zamiast *cooperation* w zadaniu 3.1.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. a *feiliere* zamiast a *failure* w zadaniu 6.6.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *didn't film* zamiast *weren't filmed* w zadaniu 6.5.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *tim work* zamiast *teamwork* w zadaniu 3.1.
 - udziela odpowiedzi, która
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *traditional dances* zamiast *traditional Scottish dances* w zadaniu 3.2.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę, nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *it failed* zamiast a *failure* w zadaniu 6.6.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *traditional and modern Scottish dances* zamiast *traditional Scottish dances* w zadaniu 3.2.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *propose or get married* zamiast *propose* w zadaniu 6.8.
 - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *nieudana* zamiast *unsuccessful* w zadaniu 6.6.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.
3. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
4. Nie bierze się pod uwagę powtórzenia wyrazu podanego przed luką / po luce.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	B	A
1.2.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	C	B
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B	C
1.4.			D	B
1.5.			B	D
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu.	A	B

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II. 5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D	E
2.2.			E	D
2.3.			C	F
2.4.			F	A
2.5.			A	B

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1246).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne		Wymagania szczegółowe
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>		VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.
3.2.			
3.3.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>		
3.4.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		
			II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.

Uszczegółowienia do zadania 3.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na współpracę / pracę zespołową / pracę w grupach.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów kluczowych do rozwiązania zadania, np. *team*, *group*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
teamwork / cooperation / co-operation

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
teamwork and cooperation working together / work together working as a team / in teams team working teamwork skills / team skills learning in/as/with a team working with others collaboration/collaborating/cooperating working on the team team building team project work	
group work working in groups students/people to work in groups working in (the) group projects working in (the) project groups taking part in group project(s) group activities	akceptowane odpowiedzi wskazujące na pracę w grupach
team work	akceptowany zapis rozłączny wyrazu <i>teamwork</i>
to working in a group to cooperate to work in a group/as a team to learn working/how to work in the team co operation to teamwork / to team work to co-work	odpowieź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
working / learning essential skill(s) talking to each other sharing ideas with each other be in groups	odpowieź jest nieprecyzyjna
working in pairs social activities / socialising learning engineering concepts studying engineering help of experts hard work to form project groups / to make teams / to team up / to take part in workshop to focus	odpowieź niezgodna z tekstem

corporation	odpowieź zawierająca błąd zmieniający znaczenie wyrazu
coperation / coopretion	
tim work	odpowieź zawierająca zapis odzwierciedlający brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie gramatycznej
teamwork and creativity	odpowieź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
practice practical knowledge future career university education close to each other to associate in a group project groups / teams team / group projects works in a team to works in a team work-in team teamwork time team work project	odpowieź niejasna
for work in groups	odpowieź nie jest spójna z otoczeniem luki

Zadanie 3.2.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na (tradycyjne) tańce szkockie.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. *dances*, *dancing*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
(traditional) Scottish dances / Scottish dancing	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
Scottish way of dancing dances from/of Scotland to dance Scottish dances dances traditional in Scotland Scots dances	

traditional Scottish dance	akceptowane odpowiedzi w l. poj.
traditional scottish dancing typical Scottish dances	dopuszczalne błędy zapisu w wyrazie <i>Scottish</i> : zapis małą literą oraz brak podwojenia „t”
traditional Scotland/Scotland’s dances how to dance tradicional Scottish dances	odpowieź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
dances in Scotland typical English sports traditional Scottish skirt painting punting sailing	odpowieź niezgodna z tekstem
modern Scottish dances traditional and modern Scottish dances professional Scottish dances about traditional Scottish dances	odpowieź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
traditional dancing traditional dances to dance dancing and relaxing	odpowieź niewystarczająco precyzyjna
graduation certificates dancing Scottish tradinal Scottish dances	odpowieź niejasna
Scottish dansing / dances Schotland Scottisch	błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku angielskim
danced Scottish there are Scottish dances	odpowieź nie jest spójna z otoczeniem luki

Zadanie 3.3.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na położenie pokoi obok siebie.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów / wyrażeń o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. *each, other, one another, next*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
which are next to each other

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
adjacent to each other adjoining each other located next to one another (situated) next door to each other next door to one another next door to each other next to each other right next to each other side by side / beside each other	
next to each other	akceptowany zapis łączny wyrazów <i>each other</i>
placed next door to each other next-door to each other next doors to each other next to each others	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
neighboring adjacent door by door if they close rooms / the nearby rooms neighbour's room as neighbours next door it	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
in close proximity close to/near each other close by in the same building closest to each other	odpowiedź nieprecyzyjna
next door / next to next door each other next to each other door door to door next to their room next to door put next door which/that are next door on or next to one another the same	odpowiedź niejasna
together which are double opposite each other next to your room next to students' rooms	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 3.4.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na ulotkę dostępną na recepcji.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych do rozwiązania zadania, np. *reception*, *receptionist*, *desk*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
the reception desk / (the) reception	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
(a/the) receptionist / receptionists (a) reception reception's desk a reception desk	
front desk / registration desk	akceptowane określenia zbliżone znaczeniowo do recepcji
a leaflet / leaflets leaflets at the reception desk leaflet being on reception's desk	akceptowana odpowiedź wskazująca na ulotki jako źródło informacji
the leaflet which there is at the reception desk the desk of/a reception a leaflet reception desks	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
the organizers desk	odpowiedź nieprecyzyjna
programme/camp coordinator your tutors the canteen your rooms the second floor the same building office/office desk office room on the second floor lunch spots / lunch time the list at the reception secretary information office	odpowiedź niezgodna z tekstem

the accommodation immediately after the meeting for students if necessary if you need it	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
liflet from reception one at the reception lefflets	odpowiedź niejasna
the reseption the recepcion	odpowiedź zawierająca błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku angielskim

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
3.1.	coperation / cooperacion
3.2.	Scottish dances / Scotish dences
3.3.	next door to each oher / next door to aech other
3.4.	reseption / recepcion

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B	B
4.2.			D	D
4.3.			C	C
4.4.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	D	D
4.5.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A	A

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	F	B
5.2.			E	D
5.3.			A	C
5.4.			C	F
5.5.			B	A

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A	D
6.2.			D	A
6.3.		III. 7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	C	B
6.4.		III.1) Zdający określa główną myśl fragmentu tekstu.	D	C

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		
6.8.			

Uszczegółowienia do zadania 6.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że sceny z filmu nie były nagrywane w prawdziwej księgarni, a w jej replice.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania, np. *film, record, make*.
- Odpowiedź musi pasować do wyrażenia *inside a real bookshop* po luce.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
were not / weren't (actually) filmed	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
weren't shot weren't recorded did not take place were not happening weren't captured/set/staged/located (movie/film) were not made were not done were not being filmed were filmed in the studio, not	
are not filmed are not taking place/happening don't take place	akceptowane użycie czasu teraźniejszego
hadn't been filmed haven't been filmed couldn't be filmed haven't/hadn't taken place	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd
take place in replicated bookshop not were filmed in on-set replica, not were created in replica not were made inside fake bookshop instead take place in replica inspired by	akceptowane odpowiedzi wskazujące na replikę księgarni jako miejsce, w którym te sceny były nagrywane

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
were filmed were situated were filmed in a replica made	odpowiedź niezgodna z tekstem
weren't film/make/shoot weren't recording wasn't filmed/recorded hasn't been made	odpowiedź nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę

are just a replica was the replica of had made its changes had replicas didn't film weren't still remain weren't seen weren't taken weren't originally played were not placed were recorded onset replica, not were banned	odpowiedź niejasna
are provided to be a replica of that from movie only provided the model for the on-set replica 's director spent a lot of time	odpowiedź niezgodna z poleceniem (przekroczony limit wyrazów)

Zadanie 6.6.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że kampania mająca na celu uratowanie księgarni się nie powiodła / była nieskuteczna / była niewystarczająca do jej uratowania.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
a failure / unsuccessful	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
(the) failure not successful enough not quite/really/truly successful unsuccessful in the end unsuccessful, resulting in closure in vain no success an unsuccessful attempt to save it	
not enough to rescue the place / help not good enough	odpowiedzi wskazujące, że kampania była niewystarczająca do uratowania księgarni

not helpful as the bookshop closed not helpful at all ineffective futile / an exercise in futility worthless unhelpful / not very helpful / not helpful enough unhelpful in preventing shop from closing useless pointless (because the shop was closed) pointless act of saving the shop inefficient faulty failed unable to save the bookshop good for nothing	akceptowane różne przymiotniki/wyrażenia wskazujące na negatywny skutek kampanii / fakt, że zakończyła się ona fiaskiem
unsuccessful unsuccessful unsuccessful	dopuszczalny jeden błąd zapisu związany z podwojeniem litery w wyrazie <i>unsuccessful</i>
a misfire / misfired a disaster a bust a fail	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
really supportive (very) helpful a way to keep it open very popular popular among actors/celebrities (a great) success reversing the fortunes of the bookshop irrelevant meaningless not a good idea hopeless not good bad	odpowiedź niezgodna z tekstem
unsuccessful, and faced closure in 2011	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem nie pasującym do otoczenia luki
unsuccessful in bringing the shop back useless due to owner's decision unsuccessful due to it being closed	odpowiedź poprawna uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem
unsuccessfull	odpowiedź zawierająca więcej niż jeden błąd zapisu związany z podwojeniem litery w wyrazie <i>unsuccessful</i>

motivated to help saving the shop supporting the campaign offering to volunteer at the shop saved closed down helping that the bookshop closed (for good) unsuccessful in doing so it failed unsuccessfully in the end	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki
insuccessful dissuccessful uneffective against closing willing to help the business unfortunate a failer a downfall disappointment helpless (not) working	odpowiedź niejasna
not the best solution	odpowiedź nieprecyzyjna
nieudana	odpowiedź udzielona w innym języku niż wymagany w poleceniu
a failure because it didn't save the shop not enough and the iconic shop closed for good not enough to keep the shop going	odpowiedź niezgodna z poleceniem (przekroczony limit wyrazów)

Zadanie 6.7.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na fakt, że księgarnia nie specjalizuje się w sprzedaży książek podróżniczych lub jednego konkretnego rodzaju książek.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania np. *travel*, *book*, *sell*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
travel books (any longer/any more)

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
selling only travel books travel content travel literature literature focused on travelling books about travelling travel-themed books travel books and magazines selling travel books/books about travel selling books that help in travelling being a travel bookshop (any more) travelling books travel guides	odpowiedzi wskazujące na książki związane z podróżami
a particular genre/type of books one particular type of books one specific book subject	odpowiedzi wskazujące na jeden konkretny rodzaj książek
travel / travels / travelling travelling topic/theme the subject of travelling	akceptowane odpowiedzi związane z tematyką podróży / podróżowaniem
selling travel theme books selling a travel books	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
magazines, cards and calendars a wide range of subjects and titles (selling) (old) books romance books books and sells some other things renting or selling books wide range of subjects and titles only books but magazines too only selling books books only just books any type of books books any more travelling related prints	odpowiedź niezgodna z tekstem
anything special the same specialisation as previous bookshop being a specialist bookshop	odpowiedź nieprecyzyjna
exist (any more) operate as a (specialist) travel bookshop sell travel books/things/specialist travel any longer works as travel bookshop	odpowiedź niespójna z otoczeniem luki

a specialist travel bookshop (the) travel bookshop (any more) as (a) travel bookshop sells a travelling books anymore	
as the old bookshop anymore the same name a specialist travel anymore the same as original operate with travel books normal books the travel department	odpowiedź niejasna

Zadanie 6.8.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że atmosfera księgarni sprzyja oświadczyom.
- Wymagany jest poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji, kluczowych dla rozwiązania zadania np. *get engaged, marry*.
- Odpowiedź zdającego musi pasować do otoczenia luki i łączyć się znaczeniowo z wyrażeniem po luce *during a visit to The Notting Hill Bookshop*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
propose (to their partners)	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
propose to their significant others / their loved ones propose marriage make a (marriage) proposal offer marriage proposal / give proposal of marriage ask their (present) partners for marriage ask their partners to marry them	
get engaged pop the question to their partners ask for their partner's hand hold their engagement (ceremonies)	akceptowane wyrażenia synonimiczne, które wskazują na oświadczyiny lub zaręczyny
ask to marry their partners propose to their fiances/fiancees get engage asking their partners to marry	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
get married marry (each other) be married get marriage ask out their partners confess their love to their partners propose to each other	odpowieź niezgodna z tekstem
engage engage themselves make engage engage to their partner(s) engage their loved ones ask for hand ask about marry marry them propose to themselves propose their partners offer proposal do a proposal ask someone to married engagement / get engagement have marriage proposal	odpowieź niejasna
ask for marriage ask to marry asked/asks their partners to marry	odpowieź niespójna z otoczeniem luki
get engaged <u>or married</u>	odpowieź poprawna uzupełniona elementem, który nie jest zgodny z tekstem
purpose	odpowieź zawierająca błąd zmieniający znaczenie
ask for their partner's hand in marriage	odpowieź niezgodna z poleceniem (przekroczony limit wyrazów)

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
6.5.	were not rekorded
6.6.	feilure
6.7.	trawel books
6.8.	propoose / proupose

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B	D
7.2.			C	B
7.3.			D	A
7.4.			C	A
7.5.			A	C
7.6.			A	B

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
8.2.		
8.3.		
8.4.		

Uszczegółowienia do zadania 8.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Odpowiedzi poprawne (1 pkt)
8.1.	widely
8.2.	addiction
8.3.	ensure / insure (AmE) / assure
8.4.	preference

Zadanie	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych (0 pkt)
8.1.	widerly / widly / widened / worldwide / worldwidely
8.2.	addicted / addicts / addictions / addictiveness
8.3.	sure / sured / assured / insured / reassure
8.4.	preferance / preferring / preferences / preferation

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
9.2.		
9.3.		
9.4.		

Uszczegółowienia do zadania 9.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Poprawna odpowiedź (1 pkt)
9.1.	was involved in organising/organizing / was involved to organize
9.2.	have taken an/her/his/your/the/this/that umbrella / 've taken an umbrella / have taken some/any umbrella
9.3.	to find an easier / to find any/some easier
9.4.	was out of order / wasn't in working order

Zadanie	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych (0 pkt)
9.1.	was involved into organising/organizing / is involved in/into organizing / was/is involving organizing (in) / was/is involving to organize / was/is being involved organizing / has involved to organize / has been involved in organizing / has involved organizing / has been involved organizing / had been involved in organizing / involves/involved in organizing / was involved with organizing / will be involved in organizing / is/has been involved to organize / is being involved in organizing / was involved in organization
9.2.	take an/his/her/the umbrella / have taken (a) umbrella / had taken an umbrella
9.3.	finding an easier / to find easier / to find an easy / to find a easier/ to find the easier / to find the easiest / to find it easier / with finding an easier / to find out an easier / to find easier a solution
9.4.	was being ordered / was not in (good) order / was an order / hadn't been in order / had to be ordered / is out of order / is/was in order / was ordered / wasn't ordered / will/would be ordered / wouldn't be ordered / wouldn't be in order / wouldn't have been in order / can't be ordered / had been ordered / hadn't been ordered / isn't in order / had been out of order / went out of order / was out off order / didn't work/wasn't working in order / wasn't in the order / was disordered / was disorder / was not in good order / out of order / was order / 's in our order / won't be in order / was not in working order

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza **czterech** wyrazów.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.
4. Nie bierze się pod uwagę powtórzenia wyrazu podanego przed luką / po luce.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
8.1.	widelly
8.2.	adiction
8.3.	asure
8.4.	preferense

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
9.1.	was invollved in organizing / was involved in organizin / NIE: involvd
9.2.	have taken an umbrella
9.3.	to find an esaier
9.4.	wos out of order

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. Wielu młodych ludzi decyduje się na pracę w ramach wolontariatu w trakcie wakacji. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony takiej decyzji.
2. Niedawno uczestniczyłeś(-aś) w zawodach rowerowych. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz ich przebieg i wyjaśnisz dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.4) Zdający przedstawia intencje [...] i plany na przyszłość.
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem (elementy treści + elementy formy)
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
	W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.			
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwnie)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/ określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				

4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztańpowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Jeżeli zdający tworzy wypowiedź w innej formie niż wskazana w temacie (np. pisze list zamiast rozprawki), praca jest kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziom 0.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Wielu młodych ludzi decyduje się na pracę w ramach wolontariatu w trakcie wakacji.
Napisz **rozprawkę**, w której przedstawiś dobre i złe strony takiej decyzji.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do faktu, że wielu młodych ludzi decyduje się na pracę w ramach wolontariatu w trakcie wakacji, oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony tej decyzji (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *Many young people decide to work as volunteers during holidays. This decision has both good and bad sides.*
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą zalety i wady. Na przykład: *... są plusy i minusy takiego rozwiązania...; ...ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów.*
3. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?, Czy to dobry czy zły pomysł?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane zalety i wady, np. *What are the advantages and disadvantages of working as volunteers during the holidays?*
4. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka „za i przeciw” z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).
5. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na zalety i wady danego zjawiska.

6. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że wielu młodych ludzi decyduje się na pracę w ramach wolontariatu w trakcie wakacji, nie jest tezą, np. *Many young people decide to do some volunteering during holidays.*
7. Zdający może użyć różnorodnych wyrażań na określenie „wolontariat”, np. *charity (work) / volunteering / voluntary work / work for free.*
Jeśli zdający używa określeń typu *wolontariat / volontariat*, teza jest kwalifikowana jako niejasna.
8. Teza dotycząca pracy w ramach wolontariatu, ale bez odniesienia do faktu, że ma ona miejsce w trakcie wakacji, jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu, np. *Volunteering is a great way to meet people, but it also requires a lot of responsibility.*
Teza, która dotyczy pracy w wakacje, ale w żadnym stopniu nie wskazuje, że jest to praca w ramach wolontariatu / za darmo, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.
9. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Many young people decide to take up some charity work during the holidays. This decision has both advantages and disadvantages.	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
Many young people work as volunteers. This decision has both good and bad sides.	Teza odbiegająca od tematu
Is it a good idea for young people to become volunteers during holidays?	Teza odbiegająca od tematu (teza jest pytaniem, które nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki).
Young people like working during holidays. There are many advantages and disadvantages of this idea.	Teza niezgodna z tematem.
Many young people become volunteers during holidays nowadays.	Brak tezy.

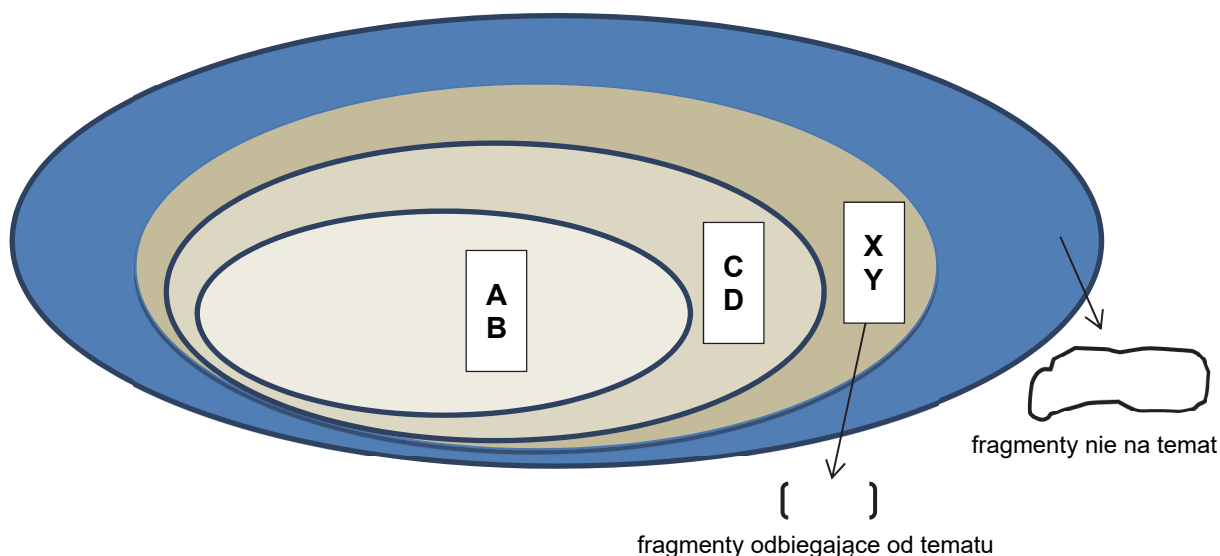
Elementy tematu

1. Elementami są: (1) dobre strony i (2) złe strony decyzji o pracy w ramach wolontariatu w trakcie wakacji.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego jest sprzeczny z tematem, np. dotyczy pracy w ramach wolontariatu w czasie roku szkolnego, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
3. Jeśli zdający przedstawia argumenty odnoszące się do pracy wakacyjnej, ale nie jest to praca w ramach wolontariatu, taka realizacja elementów tematu nie jest akceptowana.
4. Dobre i złe strony mogą być przedstawione zarówno z punktu widzenia młodych ludzi, organizacji dla których pracują, jak i społeczeństwa.

Zgodność z tematem

Wielu młodych ludzi decyduje się na pracę w ramach wolontariatu w trakcie wakacji. } „główka”

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobrze i złe strony tej decyzji.
 elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - sposób rekrutacji wolontariuszy.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - opis działalności konkretnej organizacji dobroczynnej/charytatywnej
 - argumenty związane z zarabianiem pieniędzy w ramach pracy w wolontariacie.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - rozprawka o wadach i zaletach pracy zarobkowej / pracy wakacyjnej
 - relacja z imprezy charytatywnej
 - opis planów wakacyjnych zdającego (jeśli nie dotyczą wolontariatu).

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy (np. *volontariat* zamiast *volunteering*), ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. Jeżeli zdający we wstępie podaje informację, że wolontariat odbywa się w okresie wakacyjnym, nie jest wymagane powtórzenie tej informacji w dalszej części pracy.
8. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
10. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje zalety i wady, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
As you can see, this idea has both advantages and disadvantages.	I think people should work during the holidays.
All things considered, it is an important issue with many benefits and drawbacks.	

Uwagi dodatkowe:

Jeśli w rozprawce występują fragmenty, które są wypunktowaniem zalet i/lub wad, segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Niedawno uczestniczyłeś(-aś) w zawodach rowerowych. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz ich przebieg i wyjaśnisz dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej.

(*) W arkuszach MJA-R0-600 i MJA-R0-660 temat brzmiał następująco: „Niedawno w Twojej miejscowości odbyły się zawody rowerowe. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz ich przebieg i wyjaśnisz dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej”. Zasady w zakresie wypowiedzi pisemnej mają zastosowanie takie samo jak w innych arkuszach.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien nawiązać w nim na przykład do zawodów rowerowych, uprawiania sportu lub kwestii współzawodnictwa, np. *Have you ever taken part in a sports competition before? If your answer is negative, you have no idea how much you have missed.*
2. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do tematu artykułu.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
4. Jeśli zdający pisze wstęp typowy dla listu, jest on kwalifikowany maksymalnie na poziom 1.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych / pasujących do innej formy wypowiedzi
Many people do sports and try to stay healthy. Some of them do it for themselves, but others train to take part in competitions. Do you train for yourself, but feel like you want to do something more? Do you often look for a purpose in your training sessions? If yes, then this is an article for you.	There are many good and bad sides of competition, especially connected with cycling. Many people take part in competitions. In this article I'll try to tell you all about it and encourage you to enter different sports races.
It wasn't until recently that I realized how many people in my community share the same hobby and that is cycling. All of my friends were preparing for an upcoming race and they encouraged me to join them. Without any hesitation I enrolled for the event. Little did I know what was about to happen...	I took part in an interesting bike race recently and I want to tell you all about it. Last week an exciting cycling competition was held in my town.

Elementy tematu

Elementami są:

- (1) zrelacjonowanie przebiegu zawodów rowerowych, w których zdający uczestniczył, oraz
- (2) wyjaśnienie dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej.

(1) zrelacjonowanie przebiegu zawodów rowerowych, w których zdający uczestniczył

Wymagane są wypowiedzi, w których zdający relacjonuje imprezę rowerową, w której brał udział jako uczestnik lub jako kibic/obserwator.

Aby uznać pierwszy element tematu za zrealizowany, wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający zrelacjonował przebieg wydarzenia, jakim były zawody rowerowe. Za relacjonowanie przebiegu zawodów rowerowych uznaje się przedstawienie programu tych zawodów, wydarzeń, które miały miejsce, lub opowiedzenie przez zdającego, jak przebiegał jego udział w tych zawodach.

Opis przygotowań do zawodów rowerowych lub informacje o tym, co miało miejsce po ich zakończeniu mogą być uznane za zrelacjonowanie ich przebiegu pod warunkiem, że odnoszą się do tego, co miało miejsce w dniu zawodów i było związane z ich przeprowadzeniem.

Akceptowane jest zrelacjonowanie jakiegokolwiek imprezy rowerowej z elementem współzawodnictwa.

Jeśli zdający relacjonuje przebieg imprezy rowerowej, ale bez uwzględnienia elementu współzawodnictwa, np. wycieczka rowerowa / protest rowerzystów, taka realizacja tego elementu tematu nie jest akceptowalna.

Akceptowane jest użycie takich określeń na „zawody rowerowe” jak np. *bicycle race / bike marathon / bicycle challenge*.

Jeśli zdający, zamiast zrelacjonować przebieg zawodów, które już się odbyły, przedstawia planowany przebieg takiego wydarzenia w przyszłości, taka realizacja tej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).

Jeśli zdający opisuje przebieg zawodów innych niż rowerowe, taka realizacja tego elementu treści nie jest akceptowana.

(2) wyjaśnienie dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej

Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający wyjaśnił, dlaczego rywalizacja sportowa jest ważna. Zdający może wskazać np. na

- chęć samodoskonalenia
- kształtowanie umiejętności rywalizowania z innymi / radzenia sobie w stresujących sytuacjach
- rozwój fizyczny i zalety sportu.

Jeśli zdający pisze o zaletach uprawiania sportu, ale nie odnosi się do współzawodnictwa/brania udziału w zawodach sportowych, taka realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeśli zdający odnosi się do rywalizacji ogólnie, ale podaje argumenty, które pasują do rywalizacji sportowej, taka realizacja tego elementu tematu jest akceptowalna, np. *Taking part in competitions can give you a sense of purpose. Competitiveness can serve as a great source of motivation, not only to change your habits, but also to shift your priorities.*

Jeśli zdający odnosi się do rywalizacji w kontekście innym niż sportowy, taka realizacja tego elementu tematu nie jest akceptowana.

Jeśli wypowiedź zdającego odnosi się do innej grupy wiekowej niż młodzież/młodzi ludzie, taka realizacja kwalifikowana jest na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).

Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.

Zgodność z tematem

Niedawno uczestniczyłeś(-aś) w zawodach rowerowych. } „główka”
Napisz **artykuł**, w którym

zrelacjonujesz ich przebieg

element 1

i wyjaśnisz dlaczego warto, żeby młodzi ludzie brali udział w rywalizacji sportowej.

element 2

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - sposób przygotowania do zawodów

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.:
 - impreza rowerowa bez współzawodnictwa
 - współzawodnictwo w innej dziedzinie niż sport.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.:
 - opis kariery ulubionego sportowca
 - rozprawka o zaletach i wadach uprawiania sportu.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy (np. *game* lub *match* zamiast *race*), ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją drugiego elementu polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Jeśli w podsumowaniu zdający, zamiast nawiązać do treści artykułu, np. zachęca do przeczytania artykułu / wyraża nadzieję, że artykuł się czytelnikom spodobał, taka realizacja jest traktowana jako zakończenie schematyczne.

Przykłady schematycznego zakończenia artykułu	Przykłady zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
I think everybody should go cycling from time to time.	In future sports will be more popular and much more fierce.
I'm looking forward to your reactions to my article.	

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Dear Readers; Hi!*

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakowania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności

i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *nice*, *great*, *interesting*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was written in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	{Fragment nie na temat.}
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym* (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią

- falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
 10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
 11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją. np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2015 (1 wyraz), *10 September* (2 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
 - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*,
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 wyraz.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „bużki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.